

Ontwerp Projectplan: Zandwetering Wijhe (ZWE)

Definitief (Versie 1.0)



Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186
8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle

E-mail: info@wdodelta.nl
Website: www.wdodelta.nl
Telefoonnummer: 088 – 233 12 00

Datum: 18 december 2018
Status: Definitief, Versie 1.0

Het dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta besluit, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet en de Inspraak- en participatieverordening Waterschap Drents Overijsselse Delta 2016 het onderhavige projectplan in ontwerp vast te stellen.

Zwolle,

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta,

de secretaris

de dijkgraaf

ir. E. de Kruijk

ir. H.H.G. Dijk

Leeswijzer

Het Projectplan Zandwetering Wijhe bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het Waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Inhoudsopgave

DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING	5
1. Aanleiding en doel	5
2. Ligging en begrenzing plangebied.....	7
3. Beschrijving waterstaatswerken (Gewenste situatie)	9
4. Beschikbaarheid gronden	10
5. Effecten van het plan	11
6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	11
7. Beschrijvingen en beperken van nadelige gevolgen	12
8. Legger, beheer en onderhoud	13
9. Samenwerking	13
DEEL II – VERANTWOORDING	14
1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving.....	14
2. Verantwoording op basis van beleid.....	15
3. Verantwoording van de keuzen in het project	16
4. Benodigde vergunningen en meldingen	17
DEEL III – RECHTSBESCHERMING	19
1. Zienswijze	19
2. Beroep en hoger beroep.....	19
3. Crisis- en herstelwet	19
4. Verzoek om voorlopige voorziening	19
DEEL IV – BIJLAGEN	20
A. Overzichtskaart Zandwetering Wijhe.....	20
B. Onderhoudsplan	20
C. Vergunningenscan	20
D. Archeologisch bureauonderzoek	20
E. NGE onderzoek	20
F. Bodem en Waterbodemonderzoek.....	20
G. Natuurtoets	20

DEEL I – PROJECTBESCHRIJVING

1. Aanleiding en doel

1.1. Aanleiding

De aanleiding van dit inrichtingsproject is dat het waterschap integraal verantwoordelijk is voor de waterkwaliteit en waterkwantiteit van het oppervlaktewater en het ondiepe grondwater. Het waterschap heeft de missie om een gezond en schoon watersysteem te realiseren, passend bij de gebruiksfunctie van het water. Deze verantwoordelijkheid en missie staan opgenomen in het Waterbeheerplan 2016-2021. Hierin staan de waterlichamen van het Waterschap Drents Overijsselse Delta opgenomen die moeten voldoen aan de normen gesteld in de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de missie van het waterschap.

Vóór 2021 moeten de gestelde eisen vanuit de Brusselse KRW-doelstellingen geïmplementeerd worden in het waterlichaam 'Zandwetering'. In de KRW is vastgelegd dat er ingezet wordt op het bereiken van het Gewenste Ecologische Potentieel (GEP) per type watergang. De Zandwetering is getypeerd als een langzaam stromende midden- en benedenloop op zand (R5). In de afgelopen jaren is de beleidsopgave voor het grootste deel van de Zandwetering al geïmplementeerd, alleen in het gedeelte bij Wijhe moet de herinrichting nog plaatsvinden.

De KRW beleidsopgave voor een R5 type watergang is naast de actuele situatie in de Zandwetering bij Wijhe gelegd. Daaruit bleek dat de Zandwetering voor dit traject nog niet geheel aan de eisen voldoet. De redenen hiervoor zijn:

- Vissen kunnen de stuwen 'Onder de Gelder' en 'Tongerenbrug' niet passeren. Ook het pontongemaal Hamelweg is niet vispasseerbaar.
- De watergang heeft te weinig variatie en te weinig stroming binnen het huidige beheer en onderhoudsregime. Ecologisch gezien zijn de profielen op enkele locaties te breed en te uniform.
- De stroomsnelheid is te laag voor een R5-type waterlichaam en biedt te weinig variatie bij het huidige peil- en maaibeheer. Te veel maaien levert geen stabiele, ecologische leefomgeving.
- De ecologische toestand van de Zandwetering is in 2015 getoetst en is onvoldoende tot matig bevonden op de biologische parameters macrofauna, vegetatie en vis.
- Plaatselijk ontbreekt de benodigde beschaduwing en takinval.

Een deel van deze problemen komen voort uit de hydrologische herinrichtingsmaatregelen uit 1996. De grondwaterstanden zijn toen verhoogd, maar dit heeft onbedoeld tot een verstoring van ecologische levensgemeenschappen geleid. De oorzaak hiervan is de plaatsing van stuwen, het voeren van onnatuurlijk peilbeheer, eenvormige inrichting van de watergang en lokaal intensief uitgevoerd maaibeheer.

1.2. Doelen

KRW

Om te voldoen aan de beleidsopgaven zijn aanpassingen aan de Zandwetering noodzakelijk. Daarom is in 2017 het project 'Zandwetering Wijhe' opgestart. Het doel van dit project is om na herinrichting te voldoen aan de gestelde KRW-normen. Concreet betekent dit doel voor het project:

- Het vispasseerbaar maken van de stuwen 'Onder de Gelder' en 'Tongerenbrug'.
- Variatie en meer stroming in de watergang aanbrengen.
- Oevers natuurvriendelijk maken en beplanting aanbrengen om de ecologische toestand te verbeteren.
- Vestings-, verspreidings- en verplaatsingsmogelijkheden voor de aquatische flora en fauna faciliteren.

Hydrologie

Vanuit hydrologisch oogpunt dient het watersysteem op orde te zijn en wordt er gestuurd op de beleidsopgaven Zoetwater Oost-Nederland (ZON) en Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR). De zomer- en winterpeilen worden nu vertaald naar maximale en minimale peilen met een flexibele peilvoering, waarbij de peilvoering is afgestemd op de gebruiksfuncties van de peilgebieden. De Min- en Max peilen worden niet gewijzigd binnen het project. De peilvoering en het maaibeheer zijn afhankelijk van de volgende criteria:

- Mate van begroeiing in samenhang met de stroomsnelheid
- Stromingsdifferentiatie
- Minimale drooglegging
- Minimaal gevoerde peil

Deze aspecten bepalen de aanpassingen in de peilvoering en wanneer gemaaid moet worden. Het huidige systeem wordt vrijwel geheel telemetrisch bestuurd. Deze telemetrische besturing blijft gehandhaafd en de stuw Tongerenbrug wordt telemetrisch bestuurbaar gemaakt. Daarnaast moet in het kader van ZON verdroging worden tegengegaan en daar waar mogelijk een verbetering worden aangebracht. Dit doel kan bereikt worden door het systeem zo aan te passen dat water langer vastgehouden kan worden. Er is geen waterbergingsopgave vanuit NBW.

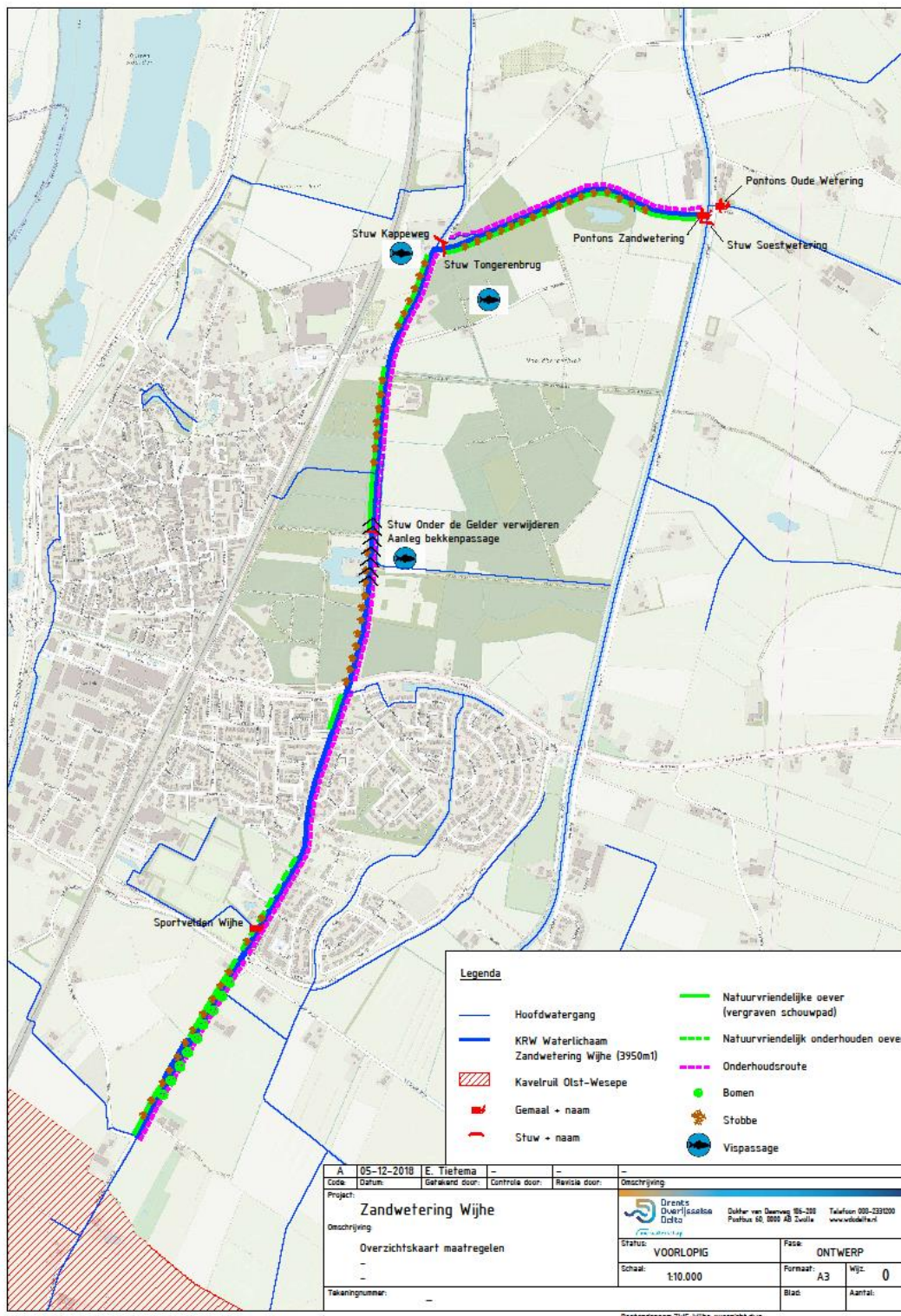
Beheer & Onderhoud

Implementatie van IBOOM. IBOOM heeft als doel gelijkheid te brengen in het voorzieningenniveau (dienstverlening).

- Het opstellen van een helder en uitvoerbaar onderhoudsplan (bijlage B), zodat de gestelde KRW-doelen op de langere termijn behaald en versterkt kunnen worden.

2. Ligging en begrenzing plangebied

Het waterlichaam de Zandwetering is een genormaliseerd langzaam stromende midden- en benedenloop op zand (R5 type) met een totale lengte van 21 km, gelegen ten oosten van de IJssel in de gemeenten Deventer en Olst-Wijhe. Het water stroomt van zuid naar noord en overbrugt een hoogteverschil van 5.50 m NAP ten noorden van Deventer tot 0.20 m NAP bij Gemaal Pontons Zandwetering (Figuur 1). Het deeltraject Zandwetering Wijhe loopt vanaf stuw Soestwetering (1.30 m NAP) tot Gemaal Pontons Zandwetering. Dit tracé heeft een lengte van ca. 4 km en doorkruist de peilvakken 625, 626, 870, 916, 889 en 810 (Figuur 2).



Figuur 1 – Ontwerpkarta Zandwetering Wijhe



Figuur 2 – Peilgebieden Zandwetering Wijhe

3. Beschrijving waterstaatswerken (Gewenste situatie)

Om de verschillende doelen te kunnen behalen wordt er een herinrichting van de watergang voorgesteld, waarvoor een aantal maatregelen genomen moeten worden. Deze worden per deeltraject omschreven en toegelicht. Ze zijn ook te vinden op de overzichtskaart (bijlage A).

Pontongemaal ↔ Stuw Tongerenbrug

- Oplossen vispasseerbaar maken stuw Zandwetering-Soestwetering (stuw bij de pontons).
- Aanleg NVO's zuidzijde inclusief vergraven schouwpaden.
- Toepassen stobben in de watergang t.p.v. NVO.
- Onderhoudsroute noordzijde (smalspoor onderhoud en varend onderhoud).
- Maaiselverzamelplaats aanleggen, onder voorbehoud van een geslaagde grondverwerving.
- Maaiboot inlaatplaats realiseren.
- Onderhoudspad verbeteren.
- IJsvogelwand toepassen op terrein landgoed (meekoppelkans).
- Beschoeiing herstellen waar nodig.
- Baggeren watergang, indien nodig.

Stuw Tongerenbrug

- Aanleg bekkenpassage (Koerkamp) op eigendom van landgoed De Gelder.
- Bekkenpassage van bijvoorbeeld hout of beton met boomstamafdekking.
- Stuw Tongerenbrug aansluiten op telemetrie.
- Rechthoekige duiker onder Kappeweg.
- Debiet regulerend kunstwerk t.p.v. bekkenpassage (knijpstuw).

Verplaatsen Stuw Kappeweg

- Bestaande stuw en hulpconstructies amoveren.
- Nieuwe stuw realiseren, inclusief inlaat (50 m uit bestaande stuwconstructie, richting noorden verplaatsen).
- Vispassage realiseren naast nieuwe stuw.
- Nieuwe stuw aansluiten op telemetrie.
- Duikerconstructie vervangen onder inrit tuincentrum (rechthoekige duiker toepassen).
- Bestaande bomen en groenstrook handhaven.

Groot Koerkamp ↔ Prins Bernhardlaan

- Aanleg NVO aan westzijde inclusief vergraven schouwpad.
- Ter plaatse van woning(en) schouwpaden niet vergraven.
- Toepassen stobben in watergang t.p.v. NVO.
- Onderhoudsroute aan oostzijde en verbeteren waar nodig.
- Bestaande onderhoudsroute plaatselijk ter hoogte van eiken verbreden.
- Baggeren watergang, indien nodig.

Prins Bernhardlaan ↔ Toegangspad landgoed De Gelder

- Aanleg NVO westzijde inclusief vergraven schouwpaden.
- Ter plaatse van woning(en) schouwpaden niet vergraven.
- Op enkele locaties schouwpad oostzijde (onderhoudspad) verbreden/verleggen i.v.m. bomen.
- Toepassen stobben in watergang t.p.v. NVO.
- Aanleg bekkenpassage t.p.v. ingang landgoed De Gelder (houten schot met boomstam afdekking).
- Omloopduiker aanleggen t.p.v. de eerste drie schotten (7 cm peilverschil per schot). Voorzien van telemetrische klep en mogelijkheid voor vispassage tijdens winterpeil (MIN-peil).
- Bestaande stuw amoveren.
- Onderhoudsroute aan oostzijde.
- Bestaande onderhoudsroute plaatselijk ter hoogte van eiken verbreden.
- Baggeren watergang, indien nodig.

Landgoed De Gelder ↔ Raalterweg

- Stobben toepassen in bestaande oever watergang westzijde.
- Versteving talud westzijde middels stapelen boomstammen.
- Baggeren watergang.
- Onderhoudsroute oostzijde (over de rijbaan).
- Wandelpad, half-verharding, oostzijde rijbaan (meekoppelkans gemeente).

Raalterweg ↔ Raalterslag

- Aanleg NVO westzijde (kabels en leidingen).
- Onderhoudsroute (smalspoor) over smalspoor pad.
- Baggeren watergang, indien nodig.

Raalterslag ↔ Kolkweide

- Geen aanleg NVO i.v.m. tuinen grenzend aan watergang.
- Baggeren watergang, indien nodig.
- Onderhoudsroute (smalspoor) over smalspoor pad.

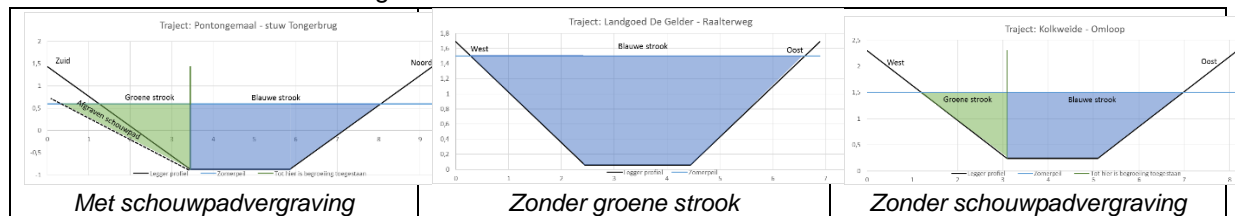
Kolkweide ↔ Omloop

- Aanleg NVO westzijde zonder vergraven schouwpad.
- Baggeren watergang, indien nodig.
- Onderhoudsroute oostzijde (over fietspad).
- Deels stobben toepassen aan de NVO zijde.

Omloop ↔ Withuisweg

- Aanleg NVO westzijde inclusief vergraven schouwpaden.
- Toepassen stobben in watergang t.p.v. NVO.
- Baggeren watergang, indien nodig.
- Aanplant bomen, oostzijde watergang (h.o.h. 20 m), soort nader te bepalen. In teen van het talud.
- Onderhoudsroute westzijde watergang (over de rijbaan).

Om veel opstuwung te voorkomen, is de maximale breedte van de NVO (groene zone) van maaiveld tot aan de teen (onderinsteek) van de watergang. Het doorstroomprofiel (blauwe zone) is hierdoor voldoende groot om de afvoer te kunnen waarborgen bij een maaifrequentie van 2 tot 3 keer per jaar. De vegetatie in de groene strook blijft jaarrond staan en wordt 1 of 2 keer per 5 jaar bloksgewijs in afstanden van circa 100 meter gemaaid.



Figuur 3 - Voorbeeld toekomstige groene en blauwe stroken voor verschillende deeltrajecten

De gemeente Olst-Wijhe én bewoners van Wijhe hebben de wens geuit om een wandelpad (half verharding) te realiseren tussen de Leeuwenhoekbrug en de Raalterweg. Dit wandelpad kan als meekoppelkans tijdens de uitvoering van het project worden meegenomen, onder voorbehoud van financiering (100% aanlegkosten) door de gemeente Olst-Wijhe.

Daarnaast is er een meekoppelkans voor het realiseren van een IJsvogelwand op het Landgoed de Gelder (locatie nog nader te bepalen). De kosten voor de IJsvogelwand zijn beperkt en kunnen uit het project worden gefinancierd.

4. Beschikbaarheid gronden

De gronden die benodigd zijn voor aanleg van NVO's in het gebied zijn in het bezit van het waterschap. Aanleg van de bekkenpassage op grond van landgoed De Gelder wordt vastgelegd in een overeenkomst. Voor het realiseren van de maaiselverzamelplaats moet grond worden aangekocht. Er loopt nog een traject om deze grond te verwerven. Mocht de grondverwerving niet slagen, dan vervalt de aanleg van de maaiselverzamelplaats op die locatie.

5. Effecten van het plan

De voorgenomen maatregelen hebben de volgende effecten op het waterlichaam van de Zandwetering: het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit, het in stand houden of verbeteren van de waterhuishouding van het waterlichaam en het efficiënt en effectief uitvoeren van het beheer en onderhoud. Na de realisatie van het plan wordt het onderhoud aan de watergang uitgevoerd conform IBOOM.

5.1. Positieve effecten

- Vismigratie barrières worden opgeheven door aanleg van vispassages. Vispassages zijn afsluitbaar (handbediend) in extreem droge situaties. Hiermee wordt voldaan aan de KRW-opgave.
- Door de watergang zo ondiep mogelijk te houden, het doorstroomprofiel zo klein mogelijk te maken en daarmee te variëren ontstaan er veel leefplekken voor typerende vis en macrofauna.
- Door aanleg van NVO's, deze creëren extra bergingsruimte, ontstaat er een buffer voor de instroom van emissies. Dit komt ten goede aan de waterkwaliteit van de watergang.
- Uitbreiding beschaduwung langs de watergang resulteert in een toename van beschikbaar biologisch materiaal voor macrofauna, reductie opwarming watertemperatuur en een verbeterde situatie voor de natte vegetatie en macrofaunagemeenschappen.
- De NVO's en bekkenpassages dragen bij aan het langer vasthouden van water.

5.2. Mogelijke negatieve effecten

- Onderhoudsstroken worden gedeeltelijk eenzijdig afgegraven en het extensieve onderhoud van de natuurstrook worden toekomstig uitgevoerd buiten het groeiseizoen vanaf de percelen van de aanliggende eigenaren. Volgens de Waterwet geldt voor de rechthebbenden van het aanliggende perceel een gedoogplicht voor het berijden met onderhoudsmaterieel van het waterschap.
- Een deel van de teelvrije zones valt na uitvoering van de werkzaamheden niet meer binnen het waterschapseigendom, maar binnen het eigendom van de aanliggende eigenaren.
- De kans op ruigtekruiden wordt vergroot door de aanleg van NVO's. In Deel I – Hoofdstuk 0 beschrijft hoe het waterschap eventuele nadelige gevolgen wil beperken.

6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

De werkzaamheden bestaan hoofdzakelijk uit het aanleggen van vispassages in de vorm van Bekkenpassages, vergraven van oevers, aanleggen van duikers en het plaatsen van doodhout in de watergang. De gehele watergang wordt uitgebaggerd en teruggebracht naar het oorspronkelijk leggerprofiel. Daarnaast vindt er aanplant van bomen plaats.

7. Beschrijvingen en beperken van nadelige gevolgen

7.1. Beperken nadelige gevolgen van het plan

De NVO's worden minder vaak gemaaid dan de oevers in de oorspronkelijke situatie. Indien overlast ontstaat door overhangende begroeiing of door ingroei naar aanliggende percelen kan de aanliggende eigenaar contact opnemen met het waterschap. Het waterschap zal dan een strook langs het aanliggende perceel maaien. Indien overlast ontstaat door ruigtekruiden in de NVO zelf, zal het waterschap de oever maaien mits de begroeiing enige omvang heeft. Een percentage van 50 procent bedekking met brandnetel, akkerdistel en/of ridderzuring is daarbij een globale richtlijn.

De NVO's worden zo aangelegd dat ze in de zomer en in de winter over het algemeen onder water staan. De voedselrijke bovenlaag wordt afgegraven. In combinatie met een regelmatige maaifrequentie is de verwachting dat overlast door ongedierte en ruigtekruiden (brandnetel, akkerdistel en ridderzuring) beperkt zal blijven. Bij aantoonbare overlast kan contact worden opgenomen met het waterschap.

Het vergraven van een deel van de maaipaden betekent dat het waterschap na uitvoering van de maatregelen onderhoud zal plegen vanaf de naastgelegen percelen. Voor regulier maaionderhoud, uitgevoerd vanaf aanliggende percelen inclusief de berging van maaisel, wordt geen gewassenschade vergoed (gelet op de gedoogplicht en ontvangstplicht op grond van de Waterwet). De NVO's worden buiten het groeiseizoen gemaaid. De uitvoering hiervan vindt plaats in nauw overleg met de betrokken aanliggende eigenaren.

7.2. Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering

Het waterschap heeft veel ervaring met het uitvoeren van soortgelijke projecten. Gedurende de uitvoering van het werk wordt geen schade voor derden verwacht. Overlast tijdens de uitvoering wordt zoveel mogelijk beperkt. Eventuele uitvoeringsschade eigendommen derden worden vergoed. Voorafgaand aan de uitvoering wordt met alle relevante aanliggende eigenaren contact opgenomen. Wet natuurbescherming eist dat schade aan de natuur zoveel mogelijk wordt beperkt. Het waterschap werkt volgens de vigerende natuurbeschermingswetgeving, de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen en levert een maximale inspanning om de bestaande natuur te beschermen.

De start uitvoering staat gepland in 2019 en de uitvoering zal worden afgerond in 2020. In deze periode worden de werkzaamheden zodanig gepland dat nadelige gevolgen op de flora- en fauna tot een minimum worden beperkt. Eventuele schade aan rij- en werkstroken wordt hersteld. Gewasderving en/of inkomstenschade als gevolg van de uitvoering van dit projectplan wordt vergoed.

7.3. Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Als een belanghebbende door dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of geheel niet te zijnen laste behoort te blijven en waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de procedureverordening voor nadeelcompensatie Waterschap Drents Overijsselse Delta.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1. Legger

Na realisatie wordt de verkregen situatie opgenomen in de legger van de oppervlaktewaterlichamen. Voor de watergang is de keur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta van toepassing.

8.2. Beheer & Onderhoud

Het beheer- en onderhoudsplan is opgesteld binnen de kaders van de door het waterschapsbestuur vastgestelde visie. Dit plan is bijgevoegd (bijlage B).

9. Samenwerking

Voor de totstandkoming van dit projectplan is regelmatig contact geweest met de ingelanden, zijn twee inloopbijeenkomsten gehouden, nieuwsbrieven verstuurd en advertenties geplaatst, zodat de omgeving goed op de hoogte is van de plannen. Afspraken over uitvoering en detaillering met gemeente Olst-Wijhe en landgoed De Gelder worden in een overeenkomst vastgelegd.

DEEL II – VERANTWOORDING

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Als een waterschap een waterstaatwerk wil aanleggen of wijzigen, dient op grond van artikel 5.4 Waterwet een projectplan te worden vastgesteld, met daarin een beschrijving van het werk, de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en een beschrijving van de voorzieningen om nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken. Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder:

- Voorkoming en beperking van wateroverlast, waterschaarste en verdroging.
- Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen.
- Vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

1.1. Waterkwantiteit

Het beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is gericht op het voorkomen en waar nodig het beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Dit is vastgelegd in het Waterbeheerplan 2016-2021, waarvan de Factsheets medio 2015 zijn vastgesteld door het Algemeen Bestuur van het waterschap. Het creëren van meer ruimte voor water door aanleg van waterberging en het realiseren van NVO's heeft als effect dat meer ruimte voor water wordt gecreëerd waardoor wateroverlast wordt voorkomen en beperkt.

In dit project worden de streefpeilen niet aangepast. De te realiseren maatregelen hebben geen effect op het grondwater in de omgeving. Het ontwerp van de NVO's en de daarbij behorende vegetatie is zo ingevuld dat geen nadelige effecten optreden voor de waterdoorvoer (voor wateraanvoer in de zomerperiode) of de waterbergingscapaciteit.

1.2. Waterkwaliteit

Het project voldoet met betrekking tot de chemische en ecologische kwaliteit aan de doelstellingen en uitgangspunten van de KRW door aanpassing van het profiel, het anders uitvoeren van het beheer en onderhoud, het realiseren van opgaande beplanting op de westoever ten behoeve van beschaduwing en de aanleg van vispassages. De inrichting van de Zandwetering stimuleert de ontwikkeling van leefgebied voor de gewenste vissen, macrofauna en vegetatie. De waterkwaliteit zal hierdoor verbeteren.

1.3. Maatschappelijke functies

De maatregelen in dit projectplan dragen bij aan het waarborgen van de bewoonbaarheid van het gebied. Naar verwachting zal de belevingswaarde van de watergang verhoogd worden.

1.4. Doelstelling waterwet

De uitvoering van dit plan is in overeenstemming met de doelstelling van de Waterwet. De aanpassingen aan de waterstaatwerken zullen na realisatie opgenomen worden in de legger.

2. Verantwoording op basis van beleid

2.1. Toets beleid waterschap

In het Waterbeheerplan 2016-2021 van Waterschap Drents Overijsselse Delta zijn de Beleidsopgaven vastgesteld. Deze opgaven vloeien voort uit Europees, nationaal en regionaal beleid: KRW, ZON, GGOR en IBOOM.

KRW-doelstellingen

De Europese Kaderrichtlijn Water stelt ecologische eisen aan de wetering. Deze zijn door het waterschap vertaald naar maatregelen waarvoor een resultaatsverplichting geldt. De Zandwetering is voor de KRW getypeerd als R5-type, langzaam stromende midden- en benedenloop op zand. In het verleden hebben maatregelen plaatsgevonden waardoor in het R5-type gewenste soorten en levensgemeenschappen nog maar deels aanwezig zijn. Doel is een watergang met meer variatie in stroming. Het profiel is meer gevarieerd met meer opgaande beplanting. In het water is voldoende leefgebied voor kenmerkende macrofauna en flora. De watergang is zonder hindernissen voor vis met stroomopwaarts gelegen paaigronden. BERPJE, Winde, Snoek en Driedoornig stekelbaarsje zijn de belangrijkste doelsoorten vis. De watergang blijft onder normale omstandigheden watervoerend.

3. Doelen en toestand

Dit onderdeel beschrijft doelen en toestand (S) van het waterlichaam. Daarbij wordt gemotiveerd indien wordt afgeweken van nationaal vastgestelde doelen en indien de toestand achteruit gaat. Duidelijk wordt voor welke biologische groepen en stoffen het waterlichaam niet voldoet (I).

Ecologische toestand

Biologie	GEP	Toestand 2009	Toestand 2015	Prognose 2021	Prognose 2027
Macrofauna (EKR)	≥ 0,45	geel	geel	groen	groen
Overige waterflora (EKR)	≥ 0,40	groen	geel	groen	groen
Vis (EKR)	≥ 0,25	oranje *	geel	groen	groen
Fytoplankton (EKR)	NVT				

Algemeen fysische chemie

Fosfor totaal (zomergemiddelde) (mg P/l)	≤ 0,11	groen	groen	groen	groen
Stikstof totaal (zomergemiddelde) (mg N/l)	≤ 2,30	groen	groen	groen	groen
DIN (winterperiode) (mg N/l)	NVT				
Zoutgehalte (zomergemiddelde) (mg Cl/l)	≤ 150	groen	groen	groen	groen
Temperatuur (max. waarde) (gr.C)	≤ 25,0	groen	groen	groen	groen
Zuurgraad (zomergemiddelde) (-)	5,5 - 8,5	groen	groen	groen	groen
Zuurstofverzadiging(sgraad)(zomergemiddelde) (%)	70 - 120	groen	groen	groen	groen
Doorzicht (zomergemiddelde) (m)	NVT				

Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding)

- Geen Specifieke verontreinigende stoffen (normoverschrijding).

Legenda: ■ blauw = zeer goed / voldoet ■ groen = goed ■ geel = matig ■ oranje = ontoereikend
■ rood = slecht / voldoet niet leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een expertoordeel.

Afhankelijk van het type KRW-waterlichaam dat gebruikt is voor de toestandsbeoordeling (het doeltyp, hier R5) zijn bepaalde maatlaten niet van toepassing. Deze maatlaten zijn met NVT in de toestandskolommen gemarkeerd.

A: Er is sprake van achteruitgang van de toestand ten opzichte van 2009

Figuur 4 - Ecologische toestand Zandwetering

De huidige ecologische situatie (

Figuur 4) laat zien dat de macrofauna en de vegetatie matig scoren en dat de vis ontoereikend scoort door het ontbreken van constante stroming en de daarbij optredende stromingsvariatie en de vele stuwen in het traject. De stikstof- en fosfaatgehalten zijn goed. Zink is in de laatste 5 jaar alleen in 2012 boven de norm aangetroffen. Vermoedelijk gaat het om een incidentiele overschrijding.

Product: Ontwerp Projectplan

Versie 1.0

Project: Zandwetering Wijhe (ZWE)

Hydrologische doelen

Hydrologische doelen worden vertaald in een watersysteem op orde. Zomer- en winterpeilen worden vertaald naar maximale en minimale peilen met een flexibele peilvoering, waarbij de peilvoering is afgestemd op de gebruiksfuncties van de peilgebieden. De peilvoering en het maaibeheer zijn afhankelijk van de begroeiingsgraad in samenhang met de minimale drooglegging en het minimaal gevoerde peil. Deze bepaalt de aanpassingen in peilvoering en wanneer er gemaaid moet worden.

GGOR: De oppervlakte- en grondwaterstanden zijn afgestemd op de gebiedsfunctie.

ZON: Het inrichten van een robuust watersysteem, waarbij we kunnen anticiperen op droge omstandigheden, door aanleg van waterbergingen en de peilvoering te optimaliseren. De huidige streefpeilen ondersteunen de gebruiksfuncties, deze peilen veranderen niet als gevolg van dit project. De bekkenpassages die worden aangelegd bieden de mogelijkheid om water langer vast te houden in het gebied en ondersteunen op die manier de ZON-doelen.

Doelstellingen beheer en onderhoud

Implementatie van IBOOM. IBOOM heeft als doel gelijkheid te brengen in het voorzieningenniveau (dienstverlening).

2.2. Toets overig beleid

Planologische inpassing

Het projectgebied ligt binnen de gemeentegrenzen van de gemeente Olst-Wijhe. Alle maatregelen die beschreven zijn in dit projectplan passen binnen de vigerende bestemmingsplannen. Er is voor de uitvoering van de maatregelen dan ook geen bestemmingsplanprocedure nodig.

3. Verantwoording van de keuzen in het project

3.1. KRW

De biologische kwaliteitselementen 'macrofauna', 'overige waterflora' en 'vis', waar tracé van Zandwetering op wordt beoordeeld, voldoen niet aan de klasse 'goed' (GEP) van de KRW-doelstelling. Vergeleken met de toestand in 2009 is voor de macrofauna een lichte verslechtering opgetreden als gevolg van een nieuwe toetsingsmethode. De aanleg van meer gevarieerde profielen, de toepassing van natuurvriendelijk onderhoud van de oevers en het vispasseerbaar maken van de stuwen hebben naar verwachting positieve gevolgen voor de overige waterflora, de macrofauna en de vis. Voor de bekkenpassage is gekozen vanwege de meerwaarde voor de omgeving en de optimale ecologische invulling. Daarnaast heeft landgoed De Gelder heeft ook de voorkeur uitgesproken voor een de aanleg van een bekkenpassage.

3.2. Hydrologie

De huidige streefpeilen ondersteunen de gebruiksfuncties, deze peilen veranderen niet als gevolg van dit project. De bekkenpassages die worden aangelegd bieden de mogelijkheid om water langer vast te houden in het gebied en ondersteunen op die manier de ZON-doelen.

3.3. Beheer & Onderhoud

Alle stuwen worden telemetrisch bediend, zodat het watersysteem bestuurbaar blijft. Vispassages kunnen in kritische periodes tijdelijk dichtgezet worden. Het waterlichaam wordt onderhouden door het waterschap. Het onderhoud van het doorstroomprofiel van het waterlichaam en de snelstromende gedeeltes zal plaatsvinden op basis van het advies van de peilbeheerder in samenspraak met de ecooloog. Dit is afhankelijk van de begroeiingsgraad, de verhanglijn en de drooglegging ten aanzien van aanliggende percelen.

4. Benodigde vergunningen en meldingen

Een uitgebreid overzicht van de benodigde vergunningen en meldingen is te vinden in de vergunningenscan (bijlage C).

4.1. Melding Bodemkwaliteit

In het project wordt vrijkomende bagger en grond waar mogelijk lokaal verwerkt. Overige grond wordt afgevoerd. De gemeente is bevoegd gezag voor de melding Bodemkwaliteit wanneer toepassing van bagger en grond op 'land' plaatsvindt. WDOD is bevoegd gezag voor het oppervlaktewater. Het op te stellen grondstromenplan wordt tijdig voorgelegd aan het bevoegd gezag. De melding Bodemkwaliteit dient uiterlijk vijf werkdagen voor aanvang van werkzaamheden worden ingediend.

4.2. Ontgrondingsvergunning

Op basis van artikel 3.3.2.3, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de Omgevingsverordening Overijssel 2017 geldt de verkorte procedure voor een ontgrondingsvergunning indien sprake is van een functionele ontgraving waarbij meer dan 10.000 m³ grond ontgaven wordt en niet dieper dan 3 meter gegraven wordt. Op basis van het voorontwerp zal naar verwachting ca. 3600 m³ vrijkomen en niet dieper dan 3 meter ontgraven worden waardoor geen ontgrondingsvergunning aangevraagd hoeft te worden. Tevens geldt er geen MER beoordelingsplicht.

4.3. Wet Natuurbescherming

Het hoofddoel van de Wet natuurbescherming is het behouden en herstellen van de biodiversiteit (soortbescherming) en het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van natuur in Nederland ter vervulling van maatschappelijke functies (gebiedsbescherming). Daarnaast bevat de Wet Natuurbescherming verbodsbepalingen gericht op het behoud van beschermde soorten. Uit de Natuurtoets Zandwetering Wijhe (bijlage G) blijkt dat voor de beschermde soorten die in het gebied voorkomen in relatie met de uit te voeren werkzaamheden geen ontheffing nodig is op basis van de Wet natuurbescherming. Door tijdens de uitvoering te werken onder begeleiding van een ecoloog, door de gedragscode voor waterschappen en de zorgplicht in acht te nemen, wordt voldoende rekening gehouden met natuurbelangen. Natuur is een dynamisch geheel en aan veel veranderingen onderhevig. Het verdient dan ook de aanbeveling om vlak voor de werkzaamheden een inventarisatie uit te voeren van het werkterrein. Er is geen MER beoordelingsplicht nodig op de natuurtoets. In het kader van het vellen van houtopstanden, hetgeen binnen dit project aan de orde is, reguleert de Wet Natuurbescherming de kap van bomen buiten de "bebouwde kom" zoals vastgesteld conform artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming.

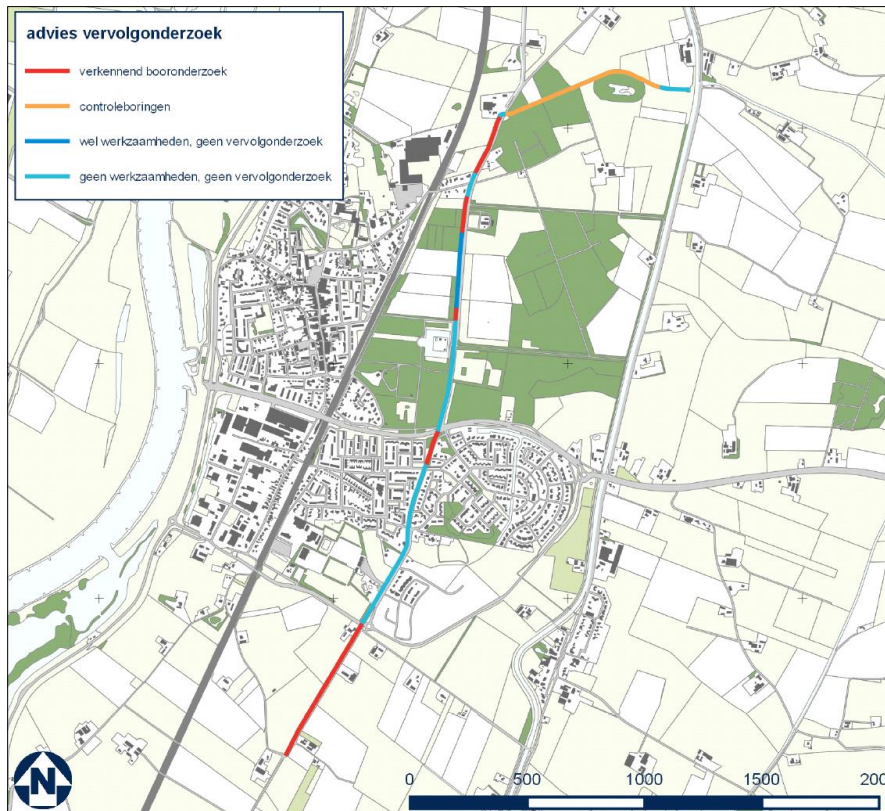
4.4. Archeologie

De voorgenomen maatregelen als omschreven in Deel I - Paragraaf 3.4 kennen grondroerende activiteiten in beperkte omvang. De grootste bedreiging voor eventuele archeologische resten wordt echter gevormd door de aanleg van NVO's. Deze worden op diverse zones langs het tracé aangelegd over een totale lengte van ca. 2 km. Daarnaast kent de geplande aanleg van de vispassage Koerkamp in het noordwestelijk deel van het tracé enige omvang.

Voor het plangebied is een archeologisch bureauonderzoek opgesteld (bijlage D). Uit dit onderzoek is gebleken dat het plangebied en directe omgeving, van zuid naar noord, bestaan uit een stroomrug, een afwisseling van dekzandruggen met verspoelde dekzandvlaktes en een rivierkom. De bodem betreft deels zogenaamde mengelgronden, waarbij rivierafzettingen vermengd zijn met het onderliggende dekzand. Het plangebied heeft in de 17^e eeuw onder invloed gestaan van de IJssel.

Op basis van het bureauonderzoek kan worden gesteld dat voor het plangebied een middelhoge tot hoge verwachting geldt voor alle perioden indien er sprake is van een intact dekzandniveau. Gezien de aanwezigheid van rivierafzettingen en menggronden is de kans echter groot dat het dekzandniveau niet integraal intact is. Verspoeling, grondbewerkingen en bioturbatie hebben gezorgd voor aantasting

van de top van het dekzand. De mate waarin dit exact heeft plaatsgevonden is zowel in horizontale als verticale zin onbekend. Voor de periode vanaf de IJzertijd geldt een hoge verwachting voor de stroomrug in het zuiden van het plangebied en een lage verwachting voor de toplagen van de komgronden in het uiterste noorden. Er wordt geadviseerd (bijlage D) om een verkennend booronderzoek uit te voeren ter plaatse van de zones (Figuur 5) met een middelhoge of hoge archeologische verwachting waar graafwerkzaamheden dieper dan 0,50 m gepland zijn.



Figuur 5 - Archeologische advieskaart

4.5. Diverse vergunningen en meldingen

Uit de vergunningenscan (bijlage C) blijkt dat de volgende vergunningen en meldingen nodig zijn:

Omgevingsvergunning: Voor de uitvoering van diverse maatregelen is een omgevingsvergunning nodig. Deze omgevingsvergunning dient bij de gemeenten Olst-Wijhe te worden aangevraagd.

Melding lozen buiten inrichtingen: Het Besluit lozen buiten inrichtingen (Blbi) beschermt de kwaliteit van het oppervlaktewater tegen ongewenste handelingen in de directe omgeving. De melding dient te worden gedaan voor de volgende activiteiten: Eventueel lozen grondwater als gevolg van bemaling van sleuven/bouwputten; Lozen onttrokken grondwater. Het bevoegd gezag is het Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Vergunning/ontheffing conform APV of provinciale verordening: De algemene plaatselijke verordening (APV) /provinciale wegverordening stelt regels ten aanzien van het plaatsen van voorwerpen langs openbare wegen in beheer bij de gemeente of provincie. In de gevallen dat bijvoorbeeld bouwstoffen of een bouwkeet op of aan de weg worden geplaatst is een ontheffing nodig. Binnen het project Zandwetering Wijhe vallen uitsluitend gemeentelijke wegen de provinciale wegverordening is dan ook niet van toepassing.

Graafmelding (KLIC-melding): Een graafmelding is verplicht bij graafwerkzaamheden en zorgt ervoor dat netbeheerders een melding krijgen van de geplande werkzaamheden in de ondergrond.

DEEL III – RECHTSBESCHERMING

1. Zienswijze

Als het ontwerpprojectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Voordat het waterschap een definitieve beslissing neemt, kunnen belanghebbenden en ingezetenen gedurende deze periode hun zienswijze op dit ontwerpprojectplan kenbaar maken. Dat kan schriftelijk of mondeling. Een zienswijze moet vóór afloop van de termijn bij het waterschap zijn ingediend.

2. Beroep en hoger beroep

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Gedurende zes weken (vanaf de dag na die waarop het besluit ter inzage is gelegd) kunnen belanghebbende beroep instellen bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht (Postbus 150, 9700 AD Groningen) onder overlegging van een afschrift van het projectplan. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten geen zienswijze te hebben ingediend.

Het is mogelijk digitaal beroep in te stellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/besuursrecht>. Daarvoor moet de indiener wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Op de genoemde site staan de precieze voorwaarden. Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingediend bij de Raad van State.

3. Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend. Belanghebbenden worden verzocht in het beroepsschrift te vermelden dat de crisis- en herstelwet van toepassing is.

4. Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt een beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kan degene die beroep instelt gelijktijdig of na het indienen daarvan een zogenaamd verzoek om een voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrecht van de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD Groningen). Daarbij moet een kopie van het beroepschrift worden overlegd. Ook voor het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd. Zie voor het digitaal indienen van zo'n verzoek onder 'Beroep en hoger beroep'.

DEEL IV – BIJLAGEN

- A. Overzichtskaart Zandwetering Wijhe
- B. Onderhoudsplan
- C. Vergunningenscan
- D. Archeologisch bureauonderzoek
- E. NGE onderzoek
- F. Bodem en Waterbodemonderzoek
- G. Natuurtoets